

Tweede Kamer krijgt somber beeld van inflatie: compensatie 'onmogelijk'

6 april 2022

Er is niets te doen aan de enorme inflatiegolf die over Nederland spoelt en alle huishoudens compenseren is onmogelijk. Die boodschap kregen Tweede Kamerleden woensdagmiddag te horen van een keur aan economen die ze hadden uitgenodigd om te praten over het groeiende probleem.

'Je kunt weinig doen aan geïmporteerde inflatie', vertelde hoogleraar Casper de Vries (Erasmus Universiteit), die constateerde dat economen daarover opmerkelijk eensgezind zijn. 'Een beetje herverdelen, dat kan. Vertel die eerlijke boodschap.' Dat per 1 april de benzineaccijns is verlaagd, vindt hij de verkeerde boodschap. 'Neem de pijn nu.'

De inflatie op jaarbasis is in Nederland op bijna 12% beland. 'Ik ben bang dat we de piek van de inflatie nog niet hebben gezien', zei president van De Nederlandsche Bank (DNB) Klaas Knot. 'De komende maanden zal het nog wat meer worden. Pas in september gaat het naar beneden.'

Boos

Twaalf Kamerfracties hadden een afvaardiging gestuurd naar het rondetafelgesprek, oftewel een bijeenkomst met deskundigen zonder minister. Meestal trekken deze technische bijeenkomsten vijf of zes Kamerleden. Maar nu de uitzonderlijk hoge inflatie de portemonnee raakt en mensen daar 'boos' over worden, in de woorden van Henk Nijboer (PvdA), was bijna iedereen present.

Het beeld dat ze kregen was somber. Een loon-prijsspiraal zoals in de jaren zeventig zou alleen maar schadelijk zijn en eindigen in een diepe recessie, klonk het uit alle monden. Wel ziet Knot ruimte voor incidentele loonsverhogingen, omdat Nederland ook vóór de huidige inflatiecijfers al een periode van magere loongroei heeft gekend. 'Maar de energieprijzen moeten geen onderdeel zijn van de cao-besprekingen. Laten de onderhandelaars vooral kijken naar kerninflatie en productiviteit.'

Inflatieongelijkheid

De meeste economen zien wel ruimte voor 'heel gerichte compensatie', zoals Rens van Tilburg (Sustainable Finance Lab) het verwoordde. Uit de nieuwste cijfers van het Centraal Planbureau, die onderdirecteur Marcel Timmer kwam presenteren, blijkt dat daar ook aanleiding voor is. De armste 20% van de huishoudens ziet de koopkracht dit jaar met 3,6% krimpen, terwijl dat bij het rijkste kwintiel slechts 1,4% is.

Timmer noemde dat 'inflatieongelijkheid', al moest hij later toegeven dat in die cijfers de duurdere benzine niet is inbegrepen, die volgens Marike Knoef (Universiteit Leiden) juist de hogere inkomens zwaarder raakt.

Over de ernst en duur van de inflatie verschilden de economen wel van mening. De tegendraadse econoom Sweder van Wijnbergen noemde de begrotingsplannen van Rutte IV, met veel extra uitgaven nog los van de koopkrachtreparatie, 'uitermate risicovol'.

Ook oud-DNB-directielid en huidig hoogleraar in Groningen Lex Hoogduin waarschuwde dat 'je niet via de begroting olie op het vuur moet gooien'. Maar Van Tilburg wees erop dat de kerninflatie met 3% nog redelijk meevalt. Het probleem zit puur in de energie en dat is een schok van buiten.

Rente mag hoger

Ook Knot, die werd aangevallen op het ruime monetaire beleid dat de inflatie zou aanwakkeren, dempte de angst. 'Er is geen enkele partij in de markt die zegt dat we een runaway-inflatie hebben.'

Wel vindt hij het tijd om te 'normaliseren'. De Europese Centrale Bank heeft al aangekondigd minder obligaties op te kopen in de markt, ook de rente mag van Knot omhoog. 'De markt prijst twee verlagingen van een kwart procentpunt in. Ik kan alleen maar zeggen dat ik dat met genoegzaam waarneem.'